

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 8.12.1999
COM(1999) 661 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΓΙΑ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ CARA**

COMMUNITY ASSOCIATION AND RECONSTRUCTION ASSISTANCE

**Κατευθυντήριες γραμμές και ρυθμίσεις της παροχής βοήθειας προς την Αλβανία, τη
Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Κροατία, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της
Μακεδονίας και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, στο πλαίσιο του
μελλοντικού προγράμματος CARA
2000 - 2006**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΓΙΑ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ CARA COMMUNITY ASSOCIATION AND RECONSTRUCTION ASSISTANCE

Κατευθυντήριες γραμμές και ρυθμίσεις της παροχής βοήθειας προς την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Κροατία, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, στο πλαίσιο του μελλοντικού προγράμματος CARA

2000 - 2006

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ανακοίνωση έχει ως στόχο τον καθορισμό των βασικών κατευθυντήριων γραμμών καθώς και των αρχών που πρέπει να διέπουν τη μελλοντική παροχή κοινοτικής βοήθειας στις χώρες της περιοχής : την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Κροατία, την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας. Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές αποσκοπούν στο να προσαρμοστεί η εν λόγω βοήθεια στους στόχους της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη συγκεκριμένη περιοχή. Με βάση τις κατευθυντήριες αυτές γραμμές, η Επιτροπή θα υποβάλει, εντός του πρώτου τριμήνου του 2000, πρόταση κανονισμού για την εφαρμογή της εν λόγω βοήθειας. Στην πρόταση αυτή θα ληφθούν υπόψη η προηγούμενη εμπειρία της Επιτροπής καθώς και οι διάφορες παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επίσης, θα καθοριστούν η αναγκαία νομική βάση καθώς και οι ενιαίες διαδικασίες για την παροχή βοήθειας στην περιοχή.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει σημαντική τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Από το 1991 και εντεύθεν, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει χορηγήσει στην περιοχή βοήθεια ύψους περίπου 4,5 δισ. €, συμπεριλαμβανομένης της ανθρωπιστικής βοήθειας και της μακροπρόθεσμης χρηματοδοτικής βοήθειας. Από το έτος 1996, η εν λόγω βοήθεια (εκτός της ανθρωπιστικής βοήθειας) εφαρμόστηκε σύμφωνα με τους στόχους της περιφερειακής προσέγγισης του 1996 και τους πολιτικούς και οικονομικούς όρους που καθορίστηκαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 29ης Απριλίου 1997.

Για να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, η μελλοντική βοήθεια πρέπει να ενταχθεί στο πλαίσιο της προβλεπόμενης ενσωμάτωσης των χωρών της περιοχής στις δομές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ενσωμάτωση αυτή θα επιτευχθεί με τη σταδιακή προσέγγιση των χωρών αυτών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και με τη σταδιακή ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των χωρών της περιοχής.

Προσέγγιση των χωρών της περιοχής με την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η δυνατότητα που παρέχεται στις χώρες της περιοχής να ενσωματωθούν στις δομές της ΕΕ αποτελεί γεγονός ιστορικής σημασίας για τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χώρες αυτές. Η εν λόγω προοπτική της ενσωμάτωσης προϋποθέτει κατ' ανάγκη τη σύναψη των Συμφωνιών Σταθεροποίησης και Σύνδεσης. Οι συμφωνίες αυτές αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της διαδικασίας και αποφασιστικό βήμα προς την κατεύθυνση της υλοποίησής της.

Οι χώρες της περιοχής θα πρέπει να προσανατολίσουν την πολιτική, οικονομική και θεσμική τους ανάπτυξη προς τις αξίες και τα πρότυπα πάνω στα οποία έχει οικοδομηθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση : τη δημοκρατία, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το κράτος δικαίου και την οικονομία της αγοράς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι έτοιμη να υποστηρίξει και να συνδράμει τις χώρες αυτές κατά την εφαρμογή των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων προκειμένου να σημειωθεί πρόοδος στον τομέα αυτό.

Οι μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για την πολιτική, οικονομική και θεσμική ανάπτυξη, καθώς και η αναγκαία βοήθεια για τη στήριξη της ανάπτυξης αυτών των τομέων, πρέπει να ενταχθούν στο πλαίσιο μιας **εταιρικής σχέσης** η οποία θα έχει ως στόχο τη μεγαλύτερη συμμετοχή των χωρών της περιοχής σε μια δική τους διαδικασία, έναντι της οποίας θα πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να επιδείξουν σταθερή πολιτική δέσμευση.

Η εταιρική αυτή σχέση προϋποθέτει την καθιέρωση ενός ανοικτού και εποικοδομητικού **διαλόγου** με τις χώρες της περιοχής για τον από κοινού καθορισμό των μεταρρυθμίσεων που πρέπει να επέλθουν σε θεσμικό και οικονομικό επίπεδο, προκειμένου να σημειωθεί πρόοδος κατά την εν λόγω διαδικασία και να υλοποιηθεί η προβλεπόμενη ενσωμάτωση.

Σε ένα πρώτο στάδιο, τόσο οι απαιτούμενες πολιτικές, οικονομικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις όσο και η κοινοτική βοήθεια που αποσκοπεί στην υποστήριξή τους, θα επικεντρωθούν στο να καταστήσουν τις χώρες της περιοχής επιλέξιμες για τη σύναψη αυτών των συμφωνιών. Προς το σκοπό αυτό, η βοήθεια θα καθοριστεί με βάση την **ανάλυση** της κατάστασης κάθε χώρας σε σχέση με τις μεταρρυθμίσεις που πρέπει να επέλθουν.

Σε ένα δεύτερο στάδιο, οι χώρες οι οποίες θα έχουν συνάψει Συμφωνίες Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, θα επωφεληθούν από την παροχή βοήθειας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που ανέλαβαν στο πλαίσιο των συμφωνιών αυτών, προκειμένου να προχωρήσουν, με το ρυθμό που θα συμφωνηθεί με την Ευρωπαϊκή Ένωση, προς την κατεύθυνση της προβλεπόμενης ενσωμάτωσης.

Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των χωρών της περιοχής

Θεμελιώδης παράγοντας για τη σταθερότητα της περιοχής είναι η ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των διαφόρων χωρών. Στο πλαίσιο της βοήθειας, θα δοθεί προτεραιότητα στο να αναλάβουν από κοινού οι χώρες αυτές πρωτοβουλίες περιφερειακού χαρακτήρα για την υλοποίηση κοινών έργων, δομών και στόχων. Επίσης, θα δοθεί προτεραιότητα στην προώθηση της σύναψης διμερών και πολυμερών συμφωνιών μεταξύ των χωρών αυτών.

Όπως τονίστηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, "η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί υπόδειγμα όσον αφορά την υπέρβαση των συγκρούσεων και την προώθηση της συμφιλίωσης μέσω της στενής συνεργασίας για την επίτευξη κοινών στόχων... ».

Υπό το πρίσμα αυτό, είναι απαραίτητη η **ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας**. Η συνεργασία αυτή θα αποβλέπει στη δημιουργία στενών δεσμών αλληλεγγύης μεταξύ των

δικαιούχων χωρών του προγράμματος αυτού, καθώς και μεταξύ των χωρών αυτών και των άλλων χωρών της περιοχής, οι οποίες επωφελούνται άλλων κοινοτικών προγραμμάτων. Η ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας θα επιτευχθεί μέσω προγραμμάτων πολλών δικαιούχων καθώς και προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας, ενώ θα λάβει χώρα σε επίπεδο εθνικών και τοπικών διοικήσεων καθώς και άλλων φορέων, κυρίως στους τομείς του πολιτισμού, της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης, της διαχείρισης των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και τέλος της δικαιοσύνης.

Μεγάλη αλληλεξάρτηση θα υπάρξει μεταξύ της διμερούς βοήθειας και της περιφερειακής συνεργασίας. Συγκεκριμένα, η διμερής συνεργασία θα ενταχθεί κατά το δυνατό στο πλαίσιο της ενίσχυσης της περιφερειακής συνεργασίας και της προώθησης πρωτοβουλιών που μπορούν να συμβάλουν στη σταθεροποίηση και την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής στο σύνολό της. Αυτό ισχύει κυρίως για τομείς όπως της ενέργειας, του περιβάλλοντος, των υποδομών, των μεταφορών και των στατιστικών.

Θα τεθούν σε εφαρμογή περιφερειακά προγράμματα με στόχο την προώθηση των επενδύσεων, την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και την εμπορική ολοκλήρωση. Τα προγράμματα αυτά θα προσανατολιστούν προς τη σταδιακή δημιουργία ενός χώρου ελευθέρων συναλλαγών και οικονομικής συνεργασίας. Προκειμένου να μπορέσει ο ιδιωτικός τομέας να εκπληρώσει το ρόλο του ως κύριου μοχλού της οικονομικής αύξησης της περιοχής, τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να προβλέπουν τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην περιφερειακή συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, ιδίως, όσον αφορά θέματα που συνδέονται με τη διεθνική εγκληματικότητα (ναρκωτικά, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων κλπ.), την πρόληψη παράνομων δραστηριοτήτων (π.χ. της παράνομης μετανάστευσης) και την ασφάλεια και προστασία των πολιτών.

3. ΝΕΟ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι νέοι προσανατολισμοί της βοήθειας και οι στόχοι τους οποίους θα πρέπει να επιτύχει, προϋποθέτουν μια νέα προσέγγιση η οποία θα απαιτήσει την καθιέρωση νέων μηχανισμών και διαδικασιών.

Η Επιτροπή προτρέπει, κατά τους προσεχείς μήνες, να προτείνει στο Συμβούλιο τη θέσπιση μιας νέας νομικής βάσης για την παροχή βοήθειας στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων.

Ο νέος κανονισμός θα δώσει επίσης την ευκαιρία να αντιμετωπιστούν ορισμένα προβλήματα τα οποία επηρέασαν αρνητικά την παροχή βοήθειας στην περιοχή, όπως ο αργός ρυθμός εφαρμογής και οι χρονοβόρες διαδικασίες που είχαν ως αποτέλεσμα σημαντικές καθυστερήσεις. Αυτό έβλαψε την εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην περιοχή καθώς και τη διπλωματική επιρροή την οποία θα έπρεπε να ασκεί λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της συνεισφοράς της. Πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλοι μηχανισμοί οι οποίοι θα επιτρέψουν τόσο τον έλεγχο και την υπευθυνότητα της διαχείρισης όσο και την ταχύτητα και ευελιξία της εφαρμογής. Επίσης, είναι απαραίτητο να αποκατασταθεί η εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό και, ειδικότερα, όσον αφορά την αποτελεσματική εφαρμογή της βοήθειας.

Ο νέος αυτός κανονισμός θα επιτρέψει, επίσης, την ενοποίηση του κανονιστικού πλαισίου για την παροχή βοήθειας στην περιοχή. Η συνύπαρξη δύο νομικών βάσεων - PHARE και OBNOVA - καθεμιά εκ των οποίων προβλέπει διαφορετικές διοικητικές και διαχειριστικές

διαδικασίες, υπήρξε πηγή πολλών προβλημάτων όσον αφορά τη λειτουργία, τα οποία δικαίως υπογραμμίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Επίσης, καθορίστηκαν νέες κατευθυντήριες γραμμές με στόχο την προσαρμογή του προγράμματος PHARE στις νέες προτεραιότητες της διεύρυνσης. Έτσι, το πρόγραμμα αυτό δεν είναι πλέον κατάλληλο για την παροχή βοήθειας στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων. Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα PHARE δεν θα εφαρμοστεί πλέον για την παροχή βοήθειας στις χώρες που περιλαμβάνονται στην παρούσα ανακοίνωση.

Η μελλοντική βοήθεια θα επικεντρωθεί σε τρεις τομείς προτεραιότητας :

- την ανάπτυξη δημοσίων θεσμών και διοικήσεων ενόψει της ενίσχυσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου
- την ανασυγκρότηση, την ανάπτυξη και τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις
- την περιφερειακή συνεργασία.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

4.1. Επιλεξιμότητα για συμμετοχή στο μελλοντικό πρόγραμμα παροχής βοήθειας

Η τήρηση των θεμελιωδών αρχών της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν προϋποθέσεις για τη θέσπιση της εταιρικής σχέσης και για να μπορέσουν οι συγκεκριμένες χώρες να καταστούν επιλέξιμες προκειμένου να συμμετάσχουν στο μελλοντικό πρόγραμμα κοινοτικής βοήθειας.

4.2. Όροι παροχής βοήθειας

Η παροχή βοήθειας στις χώρες της περιοχής εντάσσεται στο πλαίσιο της προοπτικής της ενσωμάτωσης των χωρών αυτών στις δομές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Απαραίτητη προϋπόθεση της προοπτικής αυτής είναι να σημειωθεί πρόοδος τόσο στο θεσμικό όσο και στον οικονομικό τομέα. Η πρόοδος στους τομείς αυτούς αποτελεί προϋπόθεση της μελλοντικής ενσωμάτωσης. **Συνεπώς, οι όροι παροχής της βοήθειας συνδέονται στενά με τους όρους της ενσωμάτωσης στις δομές της ΕΕ.**

Για την επίτευξη του στόχου της προώθησης των μεταρρυθμίσεων, οι όροι αυτοί πρέπει να καθοριστούν μέσα σ' ένα πνεύμα εταιρικής σχέσης και διαλόγου με τις συγκεκριμένες χώρες καθώς και με βάση την ανάλυση της κατάστασής τους.

Ο καθορισμός του περιεχομένου καθώς και του ύψους της βοήθειας θα εξαρτηθεί από το βαθμό δέσμευσης των αρμοδίων αρχών όσον αφορά την υλοποίηση των σχετικών μεταρρυθμίσεων. Η δέσμευση αυτή θα έχει συνολικό χαρακτήρα. Οι μεταρρυθμίσεις οι οποίες έχουν κριθεί ως μεταρρυθμίσεις προτεραιότητας σε ορισμένους τομείς - είτε πρόκειται για πολιτικές, είτε για οικονομικές ή θεσμικές μεταρρυθμίσεις - θα συμπεριληφθούν επίσης στους όρους παροχής της βοήθειας και δεν θα μπορούν να αποκλειστούν από τη συνολική αυτή δέσμευση των αρμοδίων αρχών.

Το επίπεδο της βοήθειας θα πρέπει να αξιολογηθεί σε συνάρτηση με την πραγματική και συγκεκριμένη πρόοδο που έχει σημειωθεί. Σε ορισμένους τομείς, όπως για παράδειγμα στον τομέα του εμπορίου, η μεγαλύτερη πρόσβαση στην κοινοτική αγορά θα μπορούσε να εξαρτηθεί από τις προσπάθειες των συγκεκριμένων χωρών να προωθήσουν το ενδοπεριφερειακό εμπόριο.

Η βοήθεια θα πρέπει να ενταχθεί στο πλαίσιο ενός προγράμματος μεταρρυθμίσεων με συγκεκριμένους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους **ανά τομέα**. Επίσης, θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων αυτών και θα καθοριστεί σε συνάρτηση με αυτούς.

Η σταδιακή και προοδευτική προσέγγιση των διαφόρων σταδίων εφαρμογής και του χρονοδιαγράμματος των μεταρρυθμίσεων και της βοήθειας θα δώσει τη δυνατότητα - στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης και του διαλόγου - να καθοριστεί ο ρυθμός μεταρρυθμίσεων που προσιδιάζει περισσότερο στην κατάσταση της εκάστοτε χώρας. Η προσέγγιση αυτή θα επιτρέψει την ταχύτερη προώθηση των μεταρρυθμίσεων σε ορισμένους τομείς χωρίς ταυτόχρονα να αποκλείονται οι άλλοι.

Εξάλλου, θα μπορούσαν να καθοριστούν ειδικοί όροι σε επίπεδο **έργων**, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η δικαιούχος χώρα συμμετέχει με τρόπο ενεργό και εποικοδομητικό στην υλοποίηση των διαφόρων έργων.

Η μη τήρηση των όρων της βοήθειας θα επισύρει τη λήψη ποικίλων μέτρων, από την πλήρη ή μερική αναστολή του προγράμματος παροχής βοήθειας μέχρι την μεταφορά ορισμένων έργων σε επόμενα οικονομικά έτη.

5. ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

5.1. Προγραμματισμός

Κατά κανόνα, η βοήθεια θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων.

5.1.1. Εθνικά προγράμματα

Τα εθνικά προγράμματα θα εξακολουθήσουν να αποτελούν το κύριο έρεισμα της κοινοτικής βοήθειας.

Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, ο διάλογος με τις εθνικές αρχές θα επιτρέψει, αφενός, την αξιολόγηση - με βάση την ανάλυση της κατάστασης της εκάστοτε χώρας - των μεταρρυθμίσεων και δράσεων που απαιτούνται, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, για να σημειωθεί πρόοδος προς την κατεύθυνση της Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και, αφετέρου, την κατάρτιση ετήσιων προγραμμάτων βοήθειας σε συνάρτηση με τις εν λόγω μεταρρυθμίσεις και δράσεις.

Τα ετήσια προγράμματα βοήθειας θα καταρτιστούν έναντι της **δέσμευσης** των αρμοδίων αρχών σχετικά με την κατάρτιση προγράμματος μεταρρυθμίσεων και δράσεων.

Για να επιτύχουν τους στόχους των διαφόρων προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων, οι χώρες δικαιούχοι πρέπει να αναλάβουν μακροπρόθεσμη δράση. Για το λόγο αυτό, τα ετήσια προγράμματα βοήθειας θα πρέπει να ενταχθούν στο πλαίσιο ενός **ενδεικτικού πολυετούς προγραμματισμού** για μια τετραετή περίοδο, σύμφωνα με τον οποίο θα καθοριστούν τα ποσά και οι προτεραιότητες της βοήθειας που προβλέπεται για την περίοδο αυτή. Ο προγραμματισμός αυτός θα **εγκρίνεται** ετησίως με βάση την εξέλιξη των μεταρρυθμίσεων και της εφαρμογής της βοήθειας.

Η βοήθεια θα **επικεντρωθεί** σε έναν περιορισμένο αριθμό τομέων ή έργων μεγάλης κλίμακας, με βάση τις συμφωνηθείσες προτεραιότητες και τις συνεισφορές των άλλων

χορηγών βοήθειας, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της βοήθειας και να διευκολυνθεί η διαχείρισή της.

Τα ετήσια εθνικά προγράμματα θα μπορούν να περιλαμβάνουν έργα και πρωτοβουλίες υπέρ των **τοπικών φορέων ή ανεξάρτητων οργανισμών**, κυρίως όσον αφορά τη βιομηχανική ανάπτυξη και τη συνεργασία μεταξύ των τοπικών και ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Ελλείψει επιλεξιμότητας ή συμφωνίας με τις αρμόδιες αρχές για ένα συγκεκριμένο εθνικό πρόγραμμα, μπορούν να καταρτιστούν μαζί με τις τοπικές αρχές ειδικά προγράμματα βοήθειας. Για την κατάρτιση των προγραμμάτων υπέρ της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και του Κοσσυφοπεδίου, θα ληφθούν υπόψη καταλλήλως οι αντίστοιχες αρμοδιότητες του Υπατου Εκπροσώπου και του Εκπροσώπου του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

5.1.2. Περιφερειακά προγράμματα

Στο πλαίσιο της βοήθειας για τον εκσυγχρονισμό της διοίκησης, τις νομοθετικές, θεσμικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις, την ανάπτυξη των υποδομών κλπ. ..., θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η περιφερειακή διάσταση, ενώ παράλληλα η εν λόγω βοήθεια θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση για τις διάφορες πρωτοβουλίες στον τομέα της περιφερειακής συνεργασίας. Τα εθνικά προγράμματα παροχής βοήθειας θα περιλαμβάνουν ρυθμίσεις για τη συμμετοχή στα περιφερειακά προγράμματα.

Τα περιφερειακά προγράμματα θα καλύπτουν τόσο την "οριζόντια" συνεργασία που αποβλέπει στη συμμετοχή όλων των χωρών της περιοχής (προγράμματα πολλών δικαιούχων) όσο και τη συνεργασία που αποσκοπεί στη δημιουργία δεσμών μεταξύ των γειτονικών χωρών (διασυνοριακά προγράμματα).

5.2. Συμπληρωματικότητα των άλλων κοινοτικών μέσων παροχής βοήθειας

Η βοήθεια που παρέχεται από την Κοινότητα σε άλλους τομείς και στο πλαίσιο άλλων κανονισμών θα είναι συμπληρωματική και θα πρέπει να εναρμονίζεται με τη βοήθεια η οποία θα διέπεται από το νέο κανονισμό στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης. Αυτό ισχύει κυρίως για τα κατωτέρω είδη βοήθειας τα οποία δεν θα καλύπτονται από τον νέο κανονισμό :

- **Η ανθρωπιστική βοήθεια** δεν υπόκειται στα κριτήρια επιλεξιμότητας ούτε στους όρους που αναφέρονται στις κατευθυντήριες αυτές γραμμές ούτε εξαρτάται από άλλα είδη βοήθειας. Εντούτοις, οι υπηρεσίες της Επιτροπής, τόσο από την έδρα τους όσο και επιτόπου, συντονίζουν τις ενέργειές τους για την αποφυγή αλληλεπικαλύψεων μεταξύ των δύο ειδών βοήθειας και για την εξασφάλιση της ομαλής μετάβασης από την ανθρωπιστική βοήθεια και τη βοήθεια ανασυγκρότησης στην ανάπτυξη. Στο μέλλον ο συντονισμός αυτός θα ενισχυθεί.
- **Η βοήθεια υπέρ της δημοκρατίας**, με βάση τον κανονισμό του Συμβουλίου αριθ. 976/99 της 29ης Απριλίου, είναι συμβατή και συμπληρωματική με τη βοήθεια που προβλέπεται στο πλαίσιο του νέου κανονισμού. Ο κανονισμός αυτός θα επικεντρωθεί στα θεσμικά και νομοθετικά θέματα των μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των μειονοτήτων. Όσον αφορά τον Τύπο και τα μέσα ενημέρωσης, προβλέπονται, στο πλαίσιο του νέου κανονισμού, δράσεις υπέρ της στήριξης των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης (παροχή τεχνικής και χρηματοδοτικής βοήθειας). Η βοήθεια που παρέχεται με βάση τον κανονισμό του Συμβουλίου αριθ. 976/99 της 29ης Απριλίου, θα συνεχιστεί για την επίτευξη των στόχων της στο πλαίσιο της υλοποίησης έργων υπέρ της κοινωνίας των πολιτών και της συνεργασίας με τις ΜΚΟ.

- **Η παροχή έκτακτης μακροοικονομικής βοήθειας**, υπό μορφή δημοσιονομικής βοήθειας και μακροπρόθεσμης χρηματοδοτικής βοήθειας, αποσκοπεί στη στήριξη προγραμμάτων σταθεροποίησης και οικονομικών μεταρρυθμίσεων, τα οποία διεξάγονται στις δικαιούχους χώρες, κατά κανόνα, στο πλαίσιο μακροοικονομικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα. Οι όροι και οι ρυθμίσεις που συνδέονται με την εφαρμογή της βοήθειας αυτής θα αποσκοπούν στη στήριξη των προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και παροχής βοήθειας τα οποία θα καταρτιστούν στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης.

5.3. Συντονισμός

Κατά τον προγραμματισμό θα ληφθεί υπόψη η βοήθεια που παρέχεται από άλλους χορηγούς βοήθειας και, ιδιαίτερα, θα ληφθούν υπόψη οι σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και τα προγράμματα παροχής βοήθειας στο πλαίσιο των διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών, τόσο σε τομεακό όσο και σε μακροοικονομικό επίπεδο.

5.4. Η συνεργασία με τους Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς

Οι κοινοτικές παρεμβάσεις θα μπορούν επίσης να λάβουν τη μορφή συγχρηματοδοτήσεων σχεδίων/προγραμμάτων που καταρτίζονται από τους Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς.

Προκειμένου να οργανώσει κατά τρόπο διαφανή τη χρηματοδοτική συνεργασία με τους Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς, η Επιτροπή προτίθεται να προτείνει σ'αυτούς τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιου παρόμοιας με αυτής που ισχύει για τις υποψήφιες χώρες.

5.5. Πρότυπα διαχείρισης

Στόχος της Επιτροπής είναι να προωθήσει, σ'ένα πρώτο στάδιο, την αποσυγκέντρωση και, σ'ένα μεταγενέστερο στάδιο, την αποκέντρωση της διαχείρισης προκειμένου οι χώρες δικαιούχοι να συμμετέχουν περισσότερο στη διαχείριση της βοήθειας. Η επίτευξη του στόχου αυτού θα γίνει σταδιακά σε συνάρτηση με τις ικανότητες των διοικήσεων των δικαιούχων χωρών στον τομέα της ανάπτυξης των πόρων και δεξιοτήτων που απαιτούνται προκειμένου να αναλάβουν τη διαχείριση των προγραμμάτων.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ανασυγκρότησης θα πρέπει στο μέλλον να επεκτείνει το πεδίο δραστηριοτήτων του, είτε για να αναλάβει την ευθύνη της εφαρμογής της βοήθειας στο πλαίσιο της αποσυγκέντρωσης, είτε για να παρέχει βοήθεια προς τις εθνικές διοικήσεις στο πλαίσιο της αποκέντρωσης. Επίσης, ο εν λόγω οργανισμός θα μπορούσε να αναλάβει την εφαρμογή της περιφερειακής συνεργασίας. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να εξασφαλίζει την αυστηρή διαχείριση των προγραμμάτων σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διαδικασίες.

6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Με δεδομένη τη σημερινή κατάσταση των θεσμών, της οικονομίας και των υποδομών των πέντε αυτών χωρών, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα πρέπει να καταβάλει χρηματοδοτική προσπάθεια ανάλογη με τους επιδιωκόμενους στόχους.

Για να εκτιμηθεί το ποσό αυτής της προσπάθειας, πρέπει να ληφθούν υπόψη πολλοί παράγοντες.

Ενώ είναι σαφές ότι το επίπεδο χρηματοδότησης πρέπει να αντικατοπτρίζει την πολιτική βούληση αυτών των χωρών, εντούτοις, δεν θα πρέπει να αγνοήσουμε το γεγονός ότι δεν έχουν ακόμα καθοριστεί επακριβώς οι πραγματικές ανάγκες και ότι πρέπει ακόμα να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η ικανότητα απορρόφησης εκ μέρους των συγκεκριμένων χωρών.

Εξάλλου, δεν έχει ακόμα εξακριβωθεί κατά πόσον όλες αυτές οι χώρες θα μπορέσουν, ήδη από το έτος 2000, να ικανοποιήσουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας για το πρόγραμμα αυτό.

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης μπορεί να εκτιμηθεί ενδεικτικά σε 5.500 εκατομμύρια €, υπό μορφή μη επιστρεπτέων ενισχύσεων, για την περίοδο 2000-2006. Το ποσό αυτό προορίζεται για τη χρηματοδότηση της βοήθειας της περιοχής στο πλαίσιο του νέου κανονισμού καθώς και, ενδεχομένως, για τη χρηματοδότηση των μη επιστρεπτέων ενισχύσεων στο πλαίσιο της μακροπρόθεσμης χρηματοδοτικής βοήθειας. Η παρουσίαση της πρότασης του νέου αυτού κανονισμού, στις αρχές του 2000, θα περιλαμβάνει και τον προγραμματισμό των αναγκών της περιοχής, με βάση την εκτίμηση των αναγκών και υπό μορφή δημοσιονομικού δελτίου. Το ποσό αυτό των 5.500 εκατομμυρίων € αποτελεί « πολιτική » δημοσιονομική αναφορά, δεδομένου ότι η κατάσταση πολιτικής αστάθειας που επικρατεί στην περιοχή δεν επιτρέπει, στο στάδιο αυτό, την κατάρτιση δεόντως αιτιολογημένου δημοσιονομικού δελτίου.

Αυτό το συνολικό ποσό χρηματοδότησης αντιπροσωπεύει σημαντική αύξηση σε σχέση με τους αντίστοιχους πόρους της προηγούμενης περιόδου. Λαμβανομένου υπόψη του ύψους της συνολικής αυτής χρηματοδότησης, θα πρέπει να προταθεί αναθεώρηση των προοπτικών με βάση το νέο προγραμματισμό του τομέα 4, που προβλέπεται για τον Φεβρουάριο του 2000 .

Ένα τέτοιο πρόγραμμα προϋποθέτει την εξασφάλιση των ανθρώπινων πόρων που απαιτούνται για την εφαρμογή ενός προγράμματος μιας τέτοιας εμβέλειας. Η έλλειψη των ανθρώπινων αυτών πόρων θα μπορούσε να οδηγήσει στην επανάληψη των δυσκολιών που προέκυψαν στο παρελθόν και που είχαν ως αποτέλεσμα να σημειωθούν καθυστερήσεις κατά την εφαρμογή.

Σημαντικό μέρος του ποσού αυτού θα διατεθεί υπέρ της ανασυγκρότησης της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, του Κοσσυφοπεδίου, της Σερβίας και της Κροατίας. Στην περίπτωση της Σερβίας, η παροχή βοήθειας για την ανασυγκρότηση εξαρτάται από τις επικρατούσες πολιτικές συνθήκες. Μεγάλο μέρος του ποσού αυτού θα διατεθεί υπέρ της περιφερειακής συνεργασίας.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Καλείται η Επιτροπή να εγκρίνει το έγγραφο αυτό και να το υποβάλει στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.